

Kaj gleda skoz vrata pač gost tak' strmó,
 Kaj zvonaj v veži črni mu kaže
 To v beli obleki je belo telo!
 Pa roka naj skaže, da oko mi ne laže.
 Če duh si, le beži, kamor poželiš,
 Če si človek, se druš'ne gotov ne bojiš!
 To reče in steče za belo ženo,
 Ta giblje naprej se skoz vežo tamnó.

In vedno se giblje in mota naprej,
 Zdaj kvišku po stopnjah gre v gornje nad-
 stropje,
 Pa oni ne jenja, bit' hoče hitrej,
 Pa ko se lovita skoz celo poslopje,
 Kar zgine podoba! On krog se ozré,
 Pri oknu mu zopet pomignila je.
 Z razpetim rokama on k oknu hiti —
 Z razbito glavó pred Petranom leži.

V. Mandelc.

Drugi dan so dobro jutro mi vošili
 Za povrh razbito glavo mi zašili.
 „Lepa hvala!“ sem jim rekel ves vesel,
 Za povrh pa to pesem jim zapel

V spomin 19. velkiga srpana 1858.“

Še jedenkrat o Jakobu Petelinu (Gallusu). Ko sem v 5. listu predlanskega »Ljub. Zvona« pisal razpravico o Jakobu Petelinu (Gallusu), izrekel sem srčno željo, da bi se strokovnjak potrudil, podati nam obširen životopis in vredno oceno vélikega tega glasbenika slovenskega. Žalibog, moje besede so bile glas vpijočega v puščavi, in le trudoljubivi g. L. Žvab je v 8. listu predlanskega »Ljub. Zvona« o Gallusu priobčil nekoliko vrstic, ki jih je našel v nekih leksikonih, koje pa ne pripovedujejo veliko novega. Vendar: hvala lepa vrlemu rojaku na trudu njegovem!

Ko sem moral spoznati, da je bil moj poziv v »Zvonu« zaman, nisem hotel držati križem rok. Vedoč, da je bil Petelin svoj čas kapelnik pri škofu Stanislavu Pavlovskem v Olomuci, pisal sem tamkajšnjemu konsistoriju, proseč ga, če bi mi mogel poslužiti s kakšnimi podatki o našem Petelinu. Kmalu na to dobim iz Olomuca naslednje pismo:

»Vom Olmützer F. E. Consistorium.

In Erwiederung des geschätzten Schreibens de dto 7. Juni 1886 betreffend die biographischen Data des Jakob Hänel beehren wir uns zur geneigten Kenntnis zu bringen, dass im fürst-erzbischöflichen Ordinariats-Archive keine diesbezüglichen Schriftstücke zu finden seien.

Fürst-erzbischöfl. Consistorium

Olmütz am 16. Juni 1886.

Emanuel Graf Potting, Generalvicar.“

(Podpisan je tudi knezonadškof. kancelar).

Iz Prage, kamor sem se tudi obrnil bil do vplivnega gospoda, pa nisem dobil nobenega odgovora.

Vrli naš glasbenik, g. Danilo Fajgelj, pisal mi je v dan 2. julija 1886. nastopne vrste: »Veseli me, da se zanimate za Gallusa. On je bil brzkone rojen v Idriji, kjer je tudi učiteljeval v družbi z bratom, a potem nekam priginil. Žlahto Petelinovo sem jaz še poznal. Najprej bodete njegov rojstveni kraj iztaknili v Spodnji Idriji ali celó na Št. Vidski Gori.« —

To je bilo méni lepo oporišče! V dan 21. julija 1880. pišem g župniku v Spodnji Idriji in na Št. Vidsko Goro. Že dné 28. julija dobim od spodnje-idrijskega gospoda župnika ta le odgovor:

»Tukajšnje matrike ne sezajo čez l. 1600. nazaj, ker so pred več kakor 200 leti vse župnijske knjige tu pogorele. Obžalujem tedaj, da mi ni mogoče, Vaši blagi želji ustreči. Kaj pa, ko bi se obrnili do škofijske pisarne v Ljubljani, kjer se hranijo kopije farnih matrik? — S posebnim spoštovanjem

M. Horvat.«

Ker se gospod župnik šentvidsko-gorski na mojo prošnjo ni odzval, obrnem se do prijaznega g. Grbca, knezonadškofovega takratnega kaplana (zdaj tajnika) v Gorici s prošnjo, da bi blagovolil pogledati v matrike pri tamkajšnjem škofijstvu ter mi naznaniti, če najde v njih kaj takega, kar bi moglo služiti namenu mojemu.

Na to dobim od g. Grbca naslednje pismo:

„Žal mi je, da Vam ne morem postreči, ker v tukajšnjem arhivu ne sezajo prepisi matrik tako daleč nazaj.

Da sem jaz vedel za Vašo prošnjo pred enim mesecem, pogledal bi bil lahko sam v šentvidsko-gorske matrike, saj sem bil s premil. knezonadškofofom štiri tedne v tolimskih in cirkuških gorah. To — kanonična vizitacija — je brzkone tudi zakrivila, da nimate še odgovora z Gore. Svetujem Vam, še enkrat pisati g. župniku in morda tudi tamošnjemu učitelju, saj sta oba prav dobra in uljudna gospoda, in *ker je gorska fara najbolj stara ter je Spodnja Idrija omenjenega časa spadala pod Goro, utegne se kaj najti*“.

Žal, ostala je tudi ponovljena moja prošnja, ki sem jo poslal na Šentvidsko Goro, brez vspeha.

G. Koblar, bivši tajnik pri škofiji v Ljubljani, do kogar sem se obrnil bil na nasvet spodnje-idrijskega župnika, pisal mi je dne 7. septembra te-le vrste:

„Jaz že d ve leti nisem več pri škofiji v Ljubljani, in torej Vam ne morem služiti s podatki o Petelinu. Sicer pa tako, kolikor je meni znano, na Kranjskem matice nikjer ne sezajo mnogo čez leto 1600 nazaj in v škofiji starejših matic celó nič ni najti.“

Pripis. Ta sestavek je bil že dogotovljen, ko mi pride na misel, obrniti se do šentvidskega organista in skladatelja, g. Laharnarja s prošnjo, da bi mi izkušal pri ondotnem g. župniku pozvedeti, česar sem si želel o Petelinu. Res mi prijazen rojak kmalu postreže s tem-le odgovorom:

„Rad Vam odgovorjam na Vaše čestito vprašanje. Šel sem k g. župniku in sem ga vprašal po omenjeni stvari. Rekel je, da šentvidsko-gorska fara *nema od tistega časa krstnih bukev* ter tudi ne ve, kam so prišle. Bil sem pa pri g. Kokošarji v Cerknem in sva pogovor imela tudi o tem. G. Kokošar méni, da se je moral Gallus (J. Petelin) roditi v *kanálski okolici*. . . .“

Kakor kaže, bode težko dognati, kdaj in kje se je rodil véliki glasbenik Petelin, kar mora močno obžalovati vsak slovenski rodoljub! — Janko LEBAN.

Drobtinica slovenskega liturgijskega jezika na Slovenskem. Čimbolj se zavedamo slavjanske národnosti svoje, tembolj nas zanima vse, kar je *našega*. Da je tudi liturgija po naših cerkvah bila nekdanj *naša*, t. j. slovenska, priča zgodovina. Zgodovina se sicer dá popačiti za nekaj časa — resnica pa mora napósled na dan. Mi ljubimo samó le resnico, ako še dandanes reklamujemo slovensko liturgijo záse, dobro vedoč, da zató še nismo — „razkolnški“; kajti sv. brata Ciril in Metod bila sta katoličana. Pravico do slovenske liturgije, tote vélike kulturne dedščine naših blagovestnikov, pa imamo tudi mi Slovenci — to vé itak vsak izobraženik med nami — prav zató, ker smo — Slavjani. Naredbe papežev Hadrijana II., Ivana VIII. in dr. veljajo še dandanašnji. Nisem pa hotel govoriti cenj. čitateljem „Zvonovim“ o slov. liturg. jeziku v obče, nego podajem jim samó na videz sicer neznatno, ali na vsak način zanimivo drobtinico takega našega cerkvenega jezika.

Na Sladki Gori, znani romarski cerkvi pri Poličanah, bila je navada, da so se pri slovesnih obhodih, o Telovem in v Véliki Maši (Vnebovzetji) *popevala* štiri evangelija v jeziku *novoslovenskem*! To vam potrjuje n. pr. č. g. M. Ivanc, sedanji kanonik in dekan v Šmarji pri Jelšah, kateri je bivši kaplan ponkovski sam hodil na Sladko Goro popevat slovenska evangelija. Kako stara je bila ta navada, kdo je prvi jo uvedel? — o tem ti